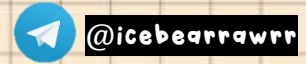
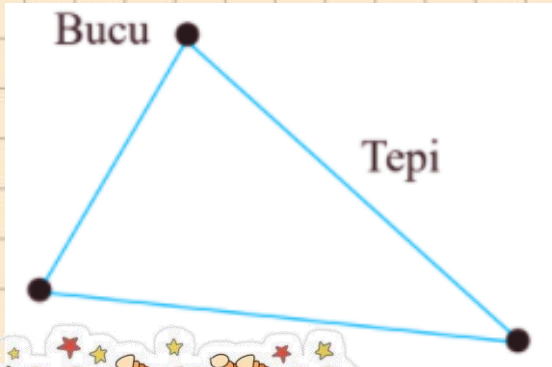

Rangkaian dalam Teori Graf

- Dalam teori graf, suatu graf ialah satu siri titik sama ada berkait atau tidak antara satu sama lain melalui garis
- Titik dalam graf dikenali sebagai bucu dan garis yang menghubungkan bucu dikenali sebagai tepi
- Rangkaian merupakan sebahagian daripada graf yang mempunyai sekurang-kurangnya sepasang bucu berkait

- Tataatanda graf merupakan set pasangan tertib iaitu $G = (V, E)$ dengan keadaan :
- V ialah set titik atau bucu.
 $V = \{v_1, v_2, v_3, \dots, v_n\}$
- E ialah set tepi atau garis yang menghubungkan sepasang bucu.
 $E = \{e_1, e_2, e_3, \dots, e_n\}$
 $E = \{(a_1, b_1), (a_2, b_2), \dots, (a_n, b_n)\}$; a dan b ialah pasangan bucu.

Darjah, d ialah bilangan tepi yang mengaitkan dua bucu. Bilangan darjah suatu graf ialah dua kali bilangan tepi, iaitu;

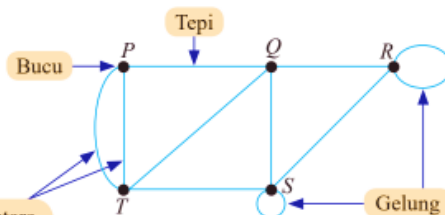
$$\sum d(v) = 2E; v \in V$$

- Graf mudah ialah graf yang tidak mempunyai gelung atau berbilang tepi
- Setiap pasang bucu dalam graf mudah adalah berkait dengan selebih-lebihnya satu tepi

Berbilang tepi

- Melibatkan dua bucu.
- Kaitan antara dua bucu tersebut dinyatakan melalui lebih daripada satu tepi.
- Bilangan darjah ialah dua kali bilangan tepi.

Berbilang tepi antara bucu P dengan bucu T

Gelung

- Melibatkan satu bucu.
- Tepi berbentuk lengkung atau bulatan yang berbalik kepada bucu asal.
- Bilangan darjah setiap gelung ialah dua.

Katakan, graf di sebelah ditulis dalam bentuk set pasangan tertib, $G(V, E)$, maka,

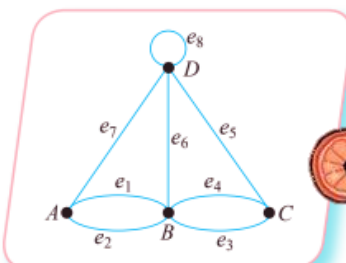
$$V = \{A, B, C, D\}$$

$$E = \{(A, B), (A, B), (B, C), (B, C), (C, D), (B, D), (A, D), (D, D)\}$$

$$E = \{e_1, e_2, e_3, e_4, e_5, e_6, e_7, e_8\}$$

Tepi AB yang pertama

Tepi AB yang kedua

- Graf terarah ialah graf dengan keadaan tepi yang mengaitkan dua bucu ditanda dengan arah kaitan.
- Graf tak terarah ialah graf mudah atau graf yang mempunyai gelung dan berbilang tepi yang dilukis tanpa penandaan arah pada tepi yang mengkaitkan dua bucu.

Graf tak terarah

$V = \{A, B, C, D\}$
 $E = \{(A, B), (A, C), (B, C), (C, D)\}$
 $d(A) = 2, d(B) = 2, d(C) = 3, d(D) = 1$
 $\Sigma d(V) = 8$

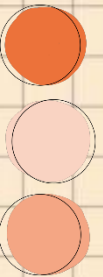
Penulisan kedudukan pasangan bucu adalah bebas. Kedua-dua pasangan bucu (A, B) atau (B, A) boleh mewakili tepi AB.

Graf tak terarah

$V = \{P, Q, R, S, T\}$
 $E = \{(P, T), (P, Q), (Q, R), (Q, R), (Q, S), (S, T), (T, T)\}$
 $d(P) = 2, d(Q) = 4, d(R) = 2, d(S) = 2, d(T) = 4$
 $\Sigma d(V) = 14$

	Graf berpemberat	Graf tak berpemberat
Jenis graf	Graf terarah dan graf tak terarah.	Graf terarah dan graf tak terarah.
Tepi	Diberi nilai atau pemberat.	Tiada nilai atau pemberat yang dinyatakan.
Contoh	Tepi mewakili: <ul style="list-style-type: none"> • jarak di antara dua bandar. • masa yang diambil untuk suatu gerakan. • nilai arus suatu litar elektrik. • kos dan sebagainya. 	Tepi mengaitkan maklumat: <ul style="list-style-type: none"> • hierarki jawatan dalam carta organisasi. • peta alir. • peta pokok. • peta buih.

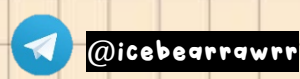

- Subgraf ialah kesemua atau sebahagian daripada suatu graf
- Pokok suatu graf ialah subgraph bagi graf tersebut dengan ciri-ciri ;
  - terdapat satu dan hanya satu laluan dari satu bucu ke mana-mana bucu yang lain
  - graf mudah ialah tidak mengandungi gelung atau berbilang tepi
  - graf itu adalah berkait, dalam graf berkait terdapat laluan di antara setiap pasangan bucu

Rajah 1

Rajah 1 merupakan suatu pokok kerana,

- semua bucu berkait.
- setiap pasangan bucu dikaitkan oleh satu tepi sahaja.
- tidak ada gelung atau berbilang tepi.
- Bucu = 5, Tepi = 4.

Rajah 2

Rajah 2 bukan suatu pokok kerana,

- bucu B dan bucu E boleh dikaitkan dengan dua cara.
  - $B \rightarrow E$
  - $B \rightarrow C \rightarrow D \rightarrow E$
- Bucu = 5, Tepi = 5.

